

АРХІТЕКТУРА БУДІВНИЦТВО

Виходить
з 1962 р.
№ 3-4
(1331-1332)
Березень
2008 рік

Вчена рада: ПІДСУМКИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА 2007 РІК

СТУДЕНТАМ – ДИПЛОМИ ЗА ПЕРЕМОГУ

Традиційно на засіданні Вченої ради університету Голова вченої ради, ректор університету, д.т.н., професор А.М.Тугай вручає студентам нашого навчального закладу дипломи Міністерства освіти і науки України за перемогу у Всеукраїнських студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт студентів у 2006/2007 навчальному році.

Під час засідання Вченої ради

НА ЗДОБУТТЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ

29 лютого відбулося засідання Вченої ради університету з порядком денним "Підсумки наукової діяльності КНУБА за 2007 рік". По першому питанню порядку денного проєктор з наукової роботи професор П.П.Лізунов доповів про висунення на здобуття Державної премії України циклу наукових праць "Конструктивні матеріали нового покоління та технології їх впровадження в будівництво".

Дипломом I ступеня Міністерство освіти і науки України нагородило студента університету **Олександра Новікова** як переможця Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності "Промислове та цивільне будівництво". Дипломами II ступеня Міністерством освіти і науки було нагороджено студентів закладу **Олександра Романова та Михайла Терлицького** за перемогу у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальностей "Теплозапобігання та вентиляція" і "Промислове та цивільне будівництво". Студент університету **Костянтин Новіков** став переможцем у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт студентів з напрямку "Будівництво" і нагороджений Міністерством освіти і науки Дипломом II ступеня. Троєх студентів КНУБА за перемогу у Всеукраїнських студентських олімпіадах та Всеукраїнському студентському конкурсі наукових робіт з природничих, технічних і гуманістичних наук у 2006/2007 навчальному році з напрямку "Будівництво" міністерство нагородило Дипломами III ступеня. Серед них студенти: **Олексій Кончаківський** (олімпіада зі спеціальності "Водопостачання і водовідведення"), **Леонід Жуков** (олімпіада з дисципліни "Електротехніка"), **Сергій Січкар** (наукова робота з напрямку "Будівництво").

С. Тараненко, студор газети

Диплом I ступеня – студенту О. Новікову

Диплом II ступеня – студенту М. Терлицькому

Диплом II ступеня – студенту К. Новікову

Диплом III ступеня – студенту Л. Жукову

Диплом III ступеня – студенту С. Січкару

"Ефективність будівельної галузі, її відповідність світовому рівню визначається багатьма показниками, в тому числі високою якістю матеріалів, виробів та технологіями їх отримання і застосування в конкретних умовах будівництва. Найбільш масовим конструктивним матеріалом, здатним вирішувати комплекс найскладніших задач є бетон. В наш час вимогами до нього стало створення високофункціональних бетонів нового покоління. Автори, роботи яких висунуті на Державну премію, виконали комплекс робіт, підпорядкований впровадженню ідеї створення конструктивного матеріалу як єдиної керованої системи, що залучає при розробці нові закономірності конденсації мінеральних речовин з врахуванням їх енергетичного стану, особливостей продуктів гідратації та ін., а при реалізації – можливості керування напружено-деформованим станом новоствореного матеріалу за рахунок високотехнічних способів його формування. Ефективність впровадження нових конструктивних бетонів підтверджено офіційними актами підприємств, згідно з якими сумуючий економічний ефект перевищує 30 млн. грн." Це дані з анотації до циклу робіт. Авторами їх є д.т.н., професор В.І.Братчун (ДНАБА), зав. кафедрами к.т.н., професор В.І.Гоц та д.т.н., професор І.І.Назаренко, д.т.н., професор Р.Ф.Рунова, д.т.н., професор В.І.Сівко (КНУБА), д.т.н., професор А.М.Плугін (УДАЗТ Мінтранс України), д.т.н. М.А.Саницький (НУ "Львівська політехніка"), к.т.н., доцент В.Н.Старчук (ХК "Київськбуд"), д.т.н. С.І.Федоркін (НАПКБ), к.т.н., професор П.І.Шилок (ХК "Київськбуд").

Підготовлено газетою

Пишуть випускники ФАХ ОБРАНИЙ ВІРНО

"А+Б" завжди рада, коли відгукуються ті, хто під час навчання в КНУБА був поруч, працюючи дописувачем студентської газети. І тепер не забуває свою Alma mater і, звісно, редакцію багатотиражки. Сьогодні до нас написала випускниця ПЦБ 2007 року Тетяна Грудинська.

"Університет, студентські роки, випускний вечір... Все це пролетіло надто швидко. Завдяки знанням, які отримала в КНУБА, я у даний момент – інженер-проектувальник відділу металевих конструкцій в ВАТ "Енергопроект". Після закінчення університету – це мій перший досвід роботи. Коли я влаштувалася в цей інститут, мені було дуже боляко, адже не мала жодного досвіду роботи. Боялася, що можу не виправдати сподівань тих людей, які повірили в мене й взяли на роботу. Але з перших хвилин зрозуміла, що потрапила в дуже гарний колектив. Мене відразу ж почали вводити в курс роботи відділу, вчили навичкам праці на комп'ютері, порекомендували цікаву літературу. Роботу своєю я захоплена так, що іноді думаю про справи, якими займаюся на роботі, навіть вдома ввечері, прагнувши наступного дня щось доробити та виконати у термін. Нині в моїй роботі переплітаються і теоретичні, і практичні знання: ми робимо розрахунок конструкцій, розробляємо вузли, друкуємо текстові документи та ін. До речі, зі мною у відділі працюють випускники нашого університету 2007 року та минулих років. Сподіваюсь, що й вони задоволені обраним фахом та колективом, в якому тепер працюють".
Т.Грудинська

Ювілеї

Близько 30 років **Анатолій Михайлович** відповідає за багатотисячний колектив КНУБА, його випускників. Тому внесок у розвиток вищої будівельної освіти України такого керівника важко переоцінити. Його вплив як вченого, педагога на розвиток системи вищої освіти в Київському регіоні є багатограним, багатовекторним.

МАЙЖЕ ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ ОЧОЛЮЄ КНУБА...

У **Анатолія Михайловича Тугая** щоденне життя багате й насичене справами і подіями. Він уособлює цілу наукову, організаційну й педагогічну епоху в Київському національному університеті будівництва і архітектури. Працює в КНУБА майже 40 років, і 24 з них очолює наш навчальний заклад. Якщо підбирати найкращі епітети української мови, то вони підходять до характеристики **Анатолія Михайловича**. Він інтегрує у собі дуже багато позитивних якостей. Це сучасний досвідчений педагог, якого люблять студенти, прогресивно мисляча людина, інтелектуал. Як вважає наш колектив: в ньому всім найбільше імпонує відчуття сучасності, науковий, системний підхід до розв'язання проблем, патріотизм, почуття гумору. У нього дуже широкий науковий світогляд, він не боїться вийти на широку публіку, де доступно доносить до будь-якої аудиторії те чи інше наукове, економічне або фінансове обґрунтування.

Молоді літа, обрання життєвого шляху...

Але разом з тим кожна людина є неповторною й історія її життя не схожа на жодну іншу. Спробуємо переглянути біографію професора **Тугая**. Найпримісніше це зробити на фоні поїздки, яка

відбулася у 2005 році, представників нашого закладу у місті, де виріс і вчився наш майбутній ректор, як кажуть, відвідати його батьківську хату.

Отже, село **Македоні Ржищівського району Київської області**. Тут **Анатолій Михайлович** вчився з 1 по 7 класи. Тут і нині проживає його мати – **Олександра**

Оверківа, яка тоді протягом цілої ночі випікала для нас, гостей, смачні пірожки. Милуючись чудовими місцями батьківщини ректора, ми приїхали у село **Пий**, де **Анатолій Михайлович Тугай** навчався у 8, 9, 10 класах. Наш ректор після спогадів, присвячених навчанню в школах, наголосив, що де б він не був, зав-

жди пам'ятає свій прекрасний край – своє коріння. До речі, батьківщина професора **Тугая** багата й на інших відомих творчих особистостей: акторів, поетів, художників, вчених...

Якось до ректора, д.т.н., професора **А.М.Тугая** завітав журналіст **Анатолій Лазаренко**, щоб узяти у нього інтерв'ю.

(Продовження на стор. 2)

(Продовження. Початок на стор. 1)

МАЙЖЕ ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ ОЧОЛЮЄ КНУБА...

А. Тугай – випусник
будівельного технікуму

Журналіста вразили спогляди Анастасія Михайлівна про молоді літа, час обрання життєвого шляху. "...Якось, вітаючи першокурсників зі вступом до університету, він ненароком глянув у вікно і мовби на мить побачив і себе у минулому, далекому і незабутньому.

Світлою зорі, які вони прекрасні і незвичні. Пробуджується природа, на шовковисту траву падає з лозни срібляста роса, величю піднімається сонце. А вони, десятикласники, заворожені красою рідного краю, діляться планами на майбутнє. Він, Анастасія Тугай, обирає собі професію будівельника. Київський будівельний технікум закінчує з відзнакою, без вагань подає документи до Київського інженерно-будівельного інституту і закінчує його теж з відзнакою. Його наукова діяльність почалася в інженерно-будівельному інституті і вела його до нових вершин. У Київському інженерно-будівельному інституті Анастасія Михайлівна Тугай проходить шлях аспіранта,

закладі країн СНД А.М.Тугая – рationally використання та охорона водних ресурсів, водопостачання населених пунктів і промислових підприємств, розробка багатоступеневих безперервної системи освіти, наукові дослідження з проблем вищої освіти в період трансформування виробництва у ринкові відносини та визначення вимог до підготовки спеціалістів у цих умовах."

Є чого повчитися у ректора...

Анатолій Михайлович в КНУБА завжди був лідером. І тоді, коли за радянських часів секретареві парткому треба було вирішувати складні і відповідальні для вищого навчального закладу ситуації, і тоді, коли, ставши ректором університету, треба було займатися розв'язанням проблем відомого в світі навчального закладу. Кожного дня йому найбільше всього доводиться займатися організаційними питаннями та керувати інноваційними процесами, якими займається наш навчальний заклад.

Нещодавно, в розмові з Анастасією Михайлівною, я вирішила дізнатися, які вчинки в житті є для нього пріоритетом. "Чесність, справедливість, повага до людей" – почула у відповідь. Я не сумнівалася, тому що завзятість, терплячість праця й наявність цих якостей у вченого, педагога, керівника сприяють формуванню їх у майбутніх молодих фахівців, аспірантів, дисертантів. В цій же бесіді професор Тугай повідав мені, що найкращий час його роботи у нашому закладі – це час контактів зі студентами, викладача-

Люди університету НАУКОВЕЦЬ ЗА ЗМІСТОМ, ПЕДАГОГ ЗА ПОКЛИКАННЯМ

Коли йдеш другим поверхом університету й зустрічаєш доброзичливе, з широчю усмішкою як до колеги по роботі, так і до студентів обличчя Віри Михайлівни, на душі стає особливо приємно. Адже це професор КНУБА, ерудована, високоосвічена та надзвичайно працьовита людина, яка є щирим другом студентів. А вони поважають її рідко! Тому й тягнуться так до неї й випускники та аспіранти.

Близько дванадцяти років професор Удод є членом доброго колективу кафедри охорони праці та навколишнього середовища, яку очолює професор Володимир Володимирович Трофімович. А він добре цінує дружні стосунки в своєму колективі, відчуває його настрій, тому що роки пропрацював деканом сантехнічного факультету. Тому й його колеги віддані улюбленій справі – педагогіці.

Ми сидимо й неспішно ведемо розмову з В.М.Удод в кабінеті під назвою "Професорська". Час від часу сяди заглядають студенти. Господарка кабінету – дуже толерантний і уважний співбесідник. Слухаючи її відповіді на питання, і на думку не спадає, що всього у власному професійному житті вона добила сама, без будь-якої допомоги з боку. Спочатку закінчення середньої школи та медичного училища з відзнакою, поступова робота на посадах лаборанта в міській дитячій лікарні, потім хіміка, інженера, молодшого наукового співробітника в інституті загальної і неорганічної хімії АН УРСР та навчання в Київському державному університеті ім. Т. Шевченка. І вже протягом близько двох десятиліть – в інституті коллоїдної хімії та хімії води АН УРСР також на посадах молодшого наукового співробітника та старшого наукового співробітника.

1973 рік. Захист кандидатської дисертації, а потім і докторської (1987 рік). Напрямок її наукової діяльності – розробка наукових основ і сучасних технологій біологічного очищення сті-

чних вод, принципів і засобів охорони навколишнього середовища. У Віри Михайлівни Удод – великий досвід наукової та педагогічної роботи. Вже у період з 1987 по 1993 р. вона – доцент, професор інституту підвищення кваліфікації керівних працівників і спеціалістів ЖГГ УРСР. Тут її висока відповідальність та інтелігентність були визначальними. Саме тоді у відділі мікробіології очищення води, де вона працювала, з 6 старших наукових співробітників четве-

них вод, принципів і засобів охорони навколишнього середовища.

ро захистили кандидатські дисертації з різних напрямків. Щодо громадської роботи, то, за словами самої Віри Михайлівни: "всі життя полюблила працювати з людьми", а тепер і з молодим поколінням КНУБА, якому вона читає курси загальної екології та техноекології. І молодь відповідає їй любов'ю й щирістю. Багато з них прагнуть захищати дипломну роботу саме у професора Удод. На моє питання, кого вона пам'ятає з своїх випускників, професор, не замислюючись, відповіла: недавно приходила Вероніка Герасимчук, дзвонили Олена Афанасьева та Олена Болотна (51 група)... Кожного місяця до професора Удод телефонує Honda Jia – нинішній доктор

наук з Китаю, який стажувався у неї з проблеми очищення стічних вод протягом 1 року в КНУБА.

Віра Михайлівна підготувала 5 кандидатів наук, є автором 200 наукових і науково-методичних праць, в т.ч. два підручника, 5 навчальних посібників, 4 монографії, має 28 патентів на винаходи (два з них відзначені на виставках двома бронзовими та однією срібною медаллями за новизною).

– Що для вас є найважливішим у житті?

– На моє переконання тут є багато складових. Насамперед, взаєморозуміння з людьми та з близькими. По – друге, щоб в моєму колі люди були інтелектуальними та професійно підготовленими.

– Що вам найраніше вдалося зробити в житті?

– Найважливішим для мене є те, що маю доброго сина, який за професією є економістом та чудовою онуку – четвертокурсницю ТДК.

Все своє життя власне й усвідомлювала, щоб праця, якою займаючись, була в радості та щоб самоствердитися в ній без допомоги ззовні.

– Що б ви хотіли б собі побажати?

– Найперше – здоров'я. Бо якщо воно буде, то все решта впадеться зробити. І ми хочемо приєднатися до її бажання, адже Віра Михайлівна Удод робить таку велику й поважну справу – навчає майбутніх екологів для будівництва. І від їх уміння ми всі також будемо здоровими.

До речі, цей матеріал в газеті, присвячений ювілейному дню народження професора Удод. Вітали виступаючи: ректор КНУБА д.т.н., професор А.М.Тугай, який нагородив знаком "Відмінник освіти України" та колеги, студенти і співробітники.

Матеріал
підготовлений газетою

На архітектурному гаряча пора – підготовка до захисту дипломних проектів

ми, час початку творчої діяльності – написання монографій, підручників, вирішення складних наукових задач. І щоб розповісти про ректора була ще повнішою, скажу, що Анастасія Михайлівна має гарних наслідків: двох синів, кандидата в технічних наук, доцентів Ярослава Анастасійовича і Олексія Анастасійовича та трьох онуків (дівчатку студентку Анастасію та Марину та шкільну Антона). У вільний час захоплюється рибалкою, читає фантастику й завжди полюбляє український борщ та вареники з сиром та вишнями...

Визнанням внеску ректора А.М.Тугая у вітчизняну освіту слугують, зокрема, багато почесних звань, суспільні посади, урядові нагороди.

Наш ректор, академік Міжнародної академії наук вищої школи, віцепрезидент Академії будівництва України, почесний професор-дослідник Інституту водних проблем Нью-Йоркського універ-

ситету, Анастасія Михайлівна Тугай постійно дбає про збереження і подальший розвиток добрих традицій, закладених фундаментами університету. Професор Тугай – Заслужений працівник народної освіти УРСР, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки, лауреат нагороди Святого Володимира Академії наук вищої школи України, лауреат премії Української академії наук, премії ім. академіка М.С.Буднікова та ін.

Авторитет нашого КНУБА ґрунтується на вдалому поєднанні багатьох

ВИЗНАНО КРАЩИМИ

Доцент О.Ф.Корбаков –
кращий викладач

Громадська організація КНУБА "Просвіта" протягом багатьох років традиційно проводить конкурси та визнає кращих серед кращих: деканів факультетів, кафедр нашого навчального закладу та викладачів.

29 лютого на Вченій раді університету був продовжений цей захід і голова

Кращим заст. декана
архітектурного став В.П.Король

"Просвіти" професор В.Г.Ярмоленко нагороджував почесними грамотами найдостойніших.

Кращим заступником декана КНУБА став представник архітектурного факультету Володимир Петрович Король. Кращим викладачем визначено доцента кафедри опору матеріалів

Кафедра українознавства – краща

Олександра Федорівна Корбакова. Кращою кафедрою названо кафедру українознавства нашого університету (завідувач к.ф.н. Н.І.Пашченко).

В.Дзюбенко, ст. викладач кафедри охорони праці і навколишнього середовища, член "Просвіти"

старшого викладача, доцента, професора, заступника декана факультету і декана, завідувача кафедрою водопостачання і ректора. І на всіх ділянках прищепило студентам любов до професії будівельника, передає їм набуті знання і досвід, розкриває таємниці і тонкощі будівельної справи. Професор Тугай спільно з професорсько-викладацьким складом університету зробив чималий внесок у становлення і розвиток вузу, розробляв сучасні робочі програми до кожної з дисциплін з урахуванням новітніх досягнень науки і техніки, займався дослідженнями, результати яких були впроваджені в практику будівництва.

Напрямок наукової діяльності заслуженого працівника освіти України, першого віцепрезидента Спілки ректорів вузів України, почесного професора Асоціації будівельних вищих навчальних

етя рибалкою, читає фантастику й завжди полюбляє український борщ та вареники з сиром та вишнями...

Визнанням внеску ректора А.М.Тугая у вітчизняну освіту слугують, зокрема, багато почесних звань, суспільні посади, урядові нагороди.

Наш ректор, академік Міжнародної академії наук вищої школи, віцепрезидент Академії будівництва України, почесний професор-дослідник Інституту водних проблем Нью-Йоркського універ-

ситету, Анастасія Михайлівна Тугай постійно дбає про збереження і подальший розвиток добрих традицій, закладених фундаментами університету. Професор Тугай – Заслужений працівник народної освіти УРСР, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки, лауреат нагороди Святого Володимира Академії наук вищої школи України, лауреат премії Української академії наук, премії ім. академіка М.С.Буднікова та ін.

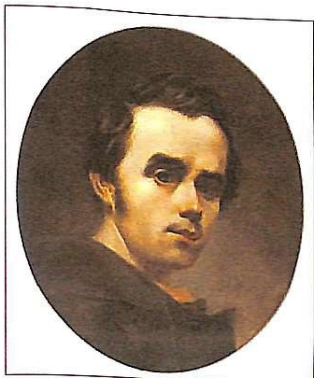
Авторитет нашого КНУБА ґрунтується на вдалому поєднанні багатьох

традицій, що склалися за 75 років, і впровадженні нових здобутків вченими університету. З-під пера ректора, академіка Академії інженерних наук України А.М.Тугая вийшло понад 200 наукових праць, 17 підручників і посібників, 5 довідників, 7 монографій, підготував чотирьох кандидатів наук.

За сумлінну і плідну працю, спрямовану на розвиток національної і вищої освіти і науки в галузі будівництва і архітектури і підготовку висококваліфікованих кадрів, академік Анастасія

Михайлівна Тугай був нагороджений орденом "Знак Пошани", "Дружби народів", "За заслуги Ш ступеня", "За розбудову України" ім. М.Грушевського, 5 медаллями, багатьма відзнаками державних та громадських організацій.

Наш ректор і сьогодні спрямовує роботу своєї колективу на формування нової генерації висококваліфікованих фахівців, здатних до самостійної творчої роботи.

Т. Шевченко. Автопортрет. Олія.

ТАЄМНИЦЯ ПОРТРЕТІВ ПЕНЗЛЯ Т. ШЕВЧЕНКА

В історичному та культурному розвитку України Тарас Шевченко – явище незвичайне як за своєю обдарованістю, так і місцем у літературі та образотворчому мистецтві. Художня спадщина його – яскрава сторінка в історії української мистецької культури XIX ст.

Він змалку захоплювався малюванням. Першим, хто помітив у нього цей нахил, був його батько Григорій. Коли Тарасові минуло 14 років, його зробили дворимським слугою пана Енгельгардта.

Перебуваючи з паном у Вільні (1828–1831), він нарисовав портрет свого батька. Як художник згадував пізніше, мандруючи з обом слугами паном (Вільнюс – Варшава), він «храв по заздах портретів різних історичних героїв війни 1812 року». Ці дешеві літографії та граюрі Шевченко мав намір на дозвіллі скопіювати. Прикра історія сталася з ним у Варшаві: тоді за копіювання портрета (а це він робив уночі при свічці) він був за наказом свого пана Енгельгардта жорстоко побитий. Ця подія привела до несподіваних наслідків: пан Енгельгардт, яка назагал відзначалася доволі людським ставленням до слуг при першій можливості представила Тараса відомому й модному у великопанських салонах австрійському маляреві-портретисту Й. Лямпі-молодшому. Останній якраз (1829–1830 рр.) перебував у Вільно.

За попереднього домовленістю між ними і пані Енгельгардт, Тарас давіч на тиждень мав брати уроки в Лямпі. Покидаючи Вільно, Лямпі показав рисунку Шевченка відомому литовському художникові, професору Вільнюського університету (виремінику за походженням) Йонасу Рустему (Рустемусу). Як пізніше згадував Шевченко, саме в майстерні Рустема, куди він приходив, уперше відчув себе вільною людиною. Підбадьорений ним Тарас почав відвідувати його лекції в Університеті. (Сьогодні пам'ятна таблиця на фасаді Університету у Вільно нагадує про перебування тут Тараса Шевченка).

З 1835 року він був зарахований позакласним учнем малювальних класів Товариства захопачення мистецтва. Це було вже в Петербурзі під час праці в майстерні Ширяєва; а незабаром, викуплений з кріпацтва, Тарас став учнем відомого художника Карла Брюллова. Давіч за виконані ним роботи Академія мистецтв нагородила Шевченка срібними медалями. У 1845 році він успішно закінчив її.

У 1847 році Шевченко був затверджений на посаду вчителя малювання Київського університету. До речі, його часто бачили «на етодах» у передмістях міста: Бавтошині, Солонянці та Шулявці. Але несподівано того ж року він був заарештований і засланий до Оренбургського окремого корпусу рядовим солдатом із «заборону писати і малювати». Саме таким було особисте розпорядження царя Миколи I.

В мистецькому доробку Шевченка найважливішими за художньою вартістю (та кількістю) залишаються портрети. На сьогоднішній час їх відомо понад 150. Половина з них припадає на першу половину його творчості, тобто до заслання.

У портретному жанрі Шевченко працював у всіх видах: акварель, олійний живопис, сепія, рисунок, олівець, офорт.

Спочатку вабила його акварель. Серед портретів, створених Шевченком у цей період, є портрети погрудні, поясні, на цілий зріст, а також портрети, які стоять на межі портретного та побутового жанрів. У цих творах простежується прагнення митця підкреслити гармонійну сутність людини. Для Шевченка людина – міра всіх речей, він бачить і виявляє у ній прекрасне й високе. Жодна тінь душевного неспокою, здається, не затмарює обличчя портретованих. Часто це його знайомі, приятелі, лагідні, шляхетно відгнені жінки. Образи ці оповиті своєрідним романтичним серпанком. І це не дивно: в європейському мистецтві настала епоха романтизму. Під впливом

Т. Шевченко. Портрет Ганни Захревської. Олія

Карла Брюллова портрети набувають більш розмаїтій і вибагливої композиційної побудови, як от портрет відомого художника-баталіста О. Коцебу.

Віртуозне опанування технікою акварелі сприяло збагаченню колірної палітри, ширшому використанню різноманітних нюансів однієї барви. Цим позначені портрети Є. Гребінки, М. Луніна, А. Лагоди, П. Енгельгардта.

У Петербурзькій академії мистецтв Шевченко добре опанував техніку олійного живопису. 1840 року він був нагороджений медаллю другого ступеня за

Одалістка. 1840 р.

першу спробу... в живописі олійними фарбами. Цей відзначений Академією твір «Хлопчик-жебрак дає хліб собаці», на жаль, не зберігся до нашого часу.

Поступово Шевченко відходить від замріяних, осяяних облич, мерехтливої гри світла на фразах і коміцях – романтичної зовнішності героїв він немовби сплавляє з їхнім внутрішнім змістом. Так, з-під пензля Шевченка народжується саєрідний портрет демократичної інтелігенції.

Із творів, написаних олійними фарбами, особливо цікаві жіночі портрети, створені між 1843–1847 роками. Це портрети Маєвської, Кейкуатової, Горленко, Ганни Захревської. З них лобіжним психологізмом позначені, зокрема, портрети Кейкуатової та Горленко, і певною мірою Захревської. За деякими свідченнями (наприклад О. Афанасьєва-Чужбинського) відомо, що Шевченко кохав «Ганну вродилу» (так він називав Захревську). Теплі спогади про неї він проніс через цілі своє життя. З ім'ям Захревської пов'язано кілька поезій Шевченка (як от вірш «Т.З.», поезія «Як би зустрілися ми знову»). Ймовірно, Захревській присвячена була поема «Сліпий».

У одному зі своїх перших листів уже із заслання (лист до Варвари Рєпніної) він писав: «... заборона рисувати будь що... а тут так багато нового – киргизи так мальовничо виглядають, так оригінальні й наївні, що аж просяться під олівець. Попросту шалю, коли на них дивлюся. Дивитися їм не малювати – це така мука, яку може зрозуміти лише справжній митець».

Портрети часів заслання набувають яскраво вираженого жанрового трактування, романтична наснаженість їх помітно відоміюється. Серед найкращих робіт – портрет Хоми Вернера, польського засланця, Агати Ускової, дружини коменданта Новонепетровського укріплення (Усков уоупереч царський заборони дав Шевченкові можливість писати і малювати), портрет Лук'яна Алексєєва, урядника Уральського козацького війська, який сам малював і був для Шевченка натурщиком.

У 1857 р. Шевченко було звільнено із «солдатської порції». 1859 року Шевченко відвідав Україну. Ця коротка й остання мандрівка на батьківщину дала прегарний портрет Афанасія Лазаревської – шасливий матері шістьох синів (два з них були йому дуже близькі); портрети Максимовичів (Марії та Михайла – відомого українського вченого, професора Київського університету). У 1860 році Шевченко малює портрет Лукерії Полусмак, яка на той час була його нареченою. Це пояснює зображення молодої дівчини із стрічкою на голові з трох сум'ятливим поглядом очей, спрямованим на глядача. Ще дуже молода, недавня кріпачка, вона неспроможна була зрозуміти й оцінити Шевченка.

Т. Яценко, студентка IV курсу, студкор газети

Творчість наших читачів

ПОВОРОТ НА 180° – ТЕПЕР У МЕНЕ БУДЕ ДОЧКА...

Останні дні серпня. Марго йшла повільно, вдихаючи на повні груди цей дивний аромат, намагаючись якнайдовше затримати його у собі. Дівчинка думала про щось своє. Мабуть, думки її були про університет, де мала б вчитися уже другий рік? Можливо, думала про книжки, які потрібно взяти в бібліотеці на другий курс, або про бубет: чи не перестали продавати її улюблений зелений чай з полунчиком та вершками? Або про щось суттєвіше... Одним словом, в її голівці міцно оселилася парадигма.

Марго намагалась ні на кого не звертати уваги. Їй здавалось, що усі дивляться на неї якось особливо, з подивом і з жалем одночасно. Їй було якось ніяково: їти було нікуди, адже від людей не втечеш. Додоум – психічно важко, у парк – теж не вижд, до подруги...але так хочеться побути на самоті. До нього... Ні, буде боляче.

Навіть плакати не хотілось. А може, це помилка? Все ж таки звернутися до лікаря було б достовірніше. Здавалось, ці думки витіснили усе, і тепер це було схоже на нав'язливий шлейф суміші й тієї ж парадигми...

Ні! До нього вона не піде! Хто він? Не він – це точно. І нащо йому набридати? Він – вільна людина, творча особистість, яка, попри все, цінує свободу. Як і для неї, так і для нього, свобода означала все! Це і свобода слова, мислення, руху, вибору, творення, свобода погляду й фіксації на чомусь або комусь. На останньому вона замислилась. Скільки у нього було таких, як вона? Дві-три, чотири, або більше? Зазвичай, він не думав про завтрашнє, а жив тутешніми емоціями. Провести гарно час – це суттєво, і бажання задоволювалося у першу чергу.

Він не думав про завтрашнє

І що взагалі вона скаже? Ні, не йому. Батькам... Вони не зрозуміють, це точно. Якби ж в неї був стабільний бой френд...

Але для себе Марго і так уже давно вирішила. Їй 18 років, і – це її життя, і вона зробить можливе і неможливе, щоб забезпечити гідне життя своїй майбутній дитині! Ну так що, це другий курс?! І в 14, і в 15 народжують, а дівчинка з Харкова у 13 народила здорового хлопчика! Хоча вона дівчинку хоче...

Маргарита уявила, як поступово збільшується її животик і як розповсюджуються плітки про її вагітність. Хоча – це правда, не плітки. А у неї в універі, де на одного «молодого чоловіка» припадає приблизно по 5–6 дівчаток... що вже й казати! Але вона витримає це випробування. Хоч вагітність переживає вперше і, можливо, востаннє (так вона себе запевняє). Взагалі, дівчинка не планувала виходити заміж, перебирати на себе обов'язки «дисциплінованої дружини», слугувати таким собі «фоном» для свого чоловіка. Вона виступала за гуманізм та рівноправ'я у сім'ї. Так було у неї в родині. Маленькою довог не могла збагнути, що голівничий – мама чи тато. Тоді їй здавалось, що тато. Коли ж підросла, далі стала впененшою, що в домі царив матріархат. Зараз же вона ніколи так категорично не подумає, бо взаємодійносини у сім'ї побудовані на засадах її улюбленого рівноправ'я.

Тепер Марго хотіла б, щоб чоловік водоччас і контролював її трішки, і надавав свободу. Але контролював не через власні ревнощі, а але з метою ненав'язливо піклуватися про неї... З самого дитинства вона звикла до труднощів у житті, переконана себе, що сподіватися потрібно на свої сили. Тому родичів, наприклад, дратувала її «самоостійність»; «близькі люди» всіма правдами й неправдами порошили мізки її улюбленим батькам, а ті, в свою чергу, її свідомість. Насправді, всі вони – маніпулятори, які постійно намагались «виховувати» дівчинку, надавати їй рис «людяності». І тоді вона вирішила остаточно: не дозволити зробити з себе «маріонетку».

Коли Марго була у 9 класі, в її житті стався «розкол» між минулим і сучасним: дівчинка стала іншою у всіх аспектах свого 13-річного буття. По-перше, кардинально змінилися її музичні смаки: Марго стала приділяти увагу виключно рок-музиці, по-друге, змінилось її світосприйняття (тепер все стало не у квітково-рожевих фарбах, а набуло прагматичності, навіть цинічності), по-третє, змінилось її світобачення: (дівчинка усвідомила, що смерть – є продовженням життя й невід'ємною його частиною). Ще вже казати про поведінку, стиль одягання... То все – похідні від вищесказаного.

Коли ж Маргарита стала носити анх на ший, «близькі люди» стали її називати богохульніцею, сатаністкою, висували версії її вступу у секту... І ніхто навіть не подкаився, які першовитки має амулет. Це ж звадки тривіальному мисленню людини: якщо у тебе не християнський православний хрестик на ший, то ти – сатаністка і сектантка. І нікого не цікавило, що анх (ankh) – то є християнський хрестик у древніх єгиптян. Правда, єдина людина цим ширро подкаивалась, її хрещений, і це було приємно.

Марго сиділа на парку. Людей, на щастя, було мало. Правда, була лише дев'ята ранку... Дівчинка вперту у руках хрестик, той самий анх. Скільки вона його вже носить? Чотири роки... Довго... Але ж носить вона його, по-перше, тому, що це – амулет улюбленого Древнього Єгипту, по-друге – це ключик до божественних знань, по-третє – хрестик прощівання, що об'єднує чоловічий і жіночий початки, по-четверте, він має язичницьке походження, по-п'яте, його вибрали готти, як свій символ. Марго не відносила себе до готів, але уже давно обожнювала готську, так само як і ankh.

Як бути? Що робити з дитиною?

Різні думки лізли до голівки дівчини. У неї навіть не було жодних злих помислів у бік батька своєї майбутньої дитини. Марго давно навчилася вибачати людям і не наругувати. Боже, та яке вибачення? За що? Та що ж він такого зробив?! Не реалтував же він її; у всякому разі, це було взаємне бажання, взаємне тяжіння одне до одного! Приємні спогади, врешті-решт... Ні, взаємно нічого не скаже. Він – вільна людина, нехай гуляє... Але, пам'ятається, він її заридив...

І все ж таки, як бути? Що робити з дитиною? На аборт вона не наважиться, бо це – дитинка. Вона уже її любить, настільки сильно, як матір, батька, близьких друзів, як анх, врешті-решт... І все ж – в неї є хрещений, який неодмінно її підтримає. Дядя, її улюблений дядя Ігор, є ще близький друг її батька, який теж допоможе, обов'язково, – дядя Серьожка... Світ не без добрих людей.

(Продовження на стр. 4)

Подорожі НЕ ХЛІБОМ ЄДИНИМ

Студенти нашого університету, сподіваємося, цього ризику уникнуть. Бо вони навчаються серед тії, що дбає про власний саєтладя, внутрішній світ, естетичні смаки.

Подорожуючи мальовничими куточками України, вони завжди відчуватимуть гордість – «... це ж моя земля, мої діди-прадіди!...». І тим самим глибше усвідомлюють духовне єднання з своїм народом, частинкою якого вони є. «Це ж усе моє, рідне, моя душа!» – шасливо стукотить у скроні. І згадуються віршовані рядки: «... Існуємо ж у вимірі душі, лиш в ньому ми шасливі і нещасли!».

Хтось подорожує поодинокі або з близькою людиною, дехто чекає на профспілку поїздки. А вільна творча група викладачів, методистів, бібліотекарів об'єднала свої зусилля задля високого: збагатити себе, урізноманітнити вимір душі новими враженнями і знаннями про рідну землю.

Ось так взяли, зібралися і поїхали по казкових замках Львівщини, виділившись для цього час, якого завжди обмаль, і кошти із сімейного бюджету, яких усім не вистачає.

«Спілкуючись із посередністю, ризикуєш сам нею стати,» – попереджували мислителі своєї давнини.

На дві доби екскурсанти поринули у середньовіччя й сьогодення східної Галичини, знов і знов торкаючись величї звичайних і духовних подвигів наших предків. Воїстину, неувперчені скраби твої, Україно! Назавжди залишаться у серцях Високій замок і Пюща Ринок, Олеський, Золочівський і Підірський замки, музей-аптека і оперний театр, пам'ятники і собори різних конфесій... і радисний шем начебто від власної причетності до тієї краси і величї. А українська мова, яка чарівною музикою огортала усіх на вулицях, у транспорті, по кав'ярнях.

Аби ці відвідання були ще й комфортними, весь організаційний клопіт взяла на себе методист учбового відділу Г.Ф. Єгорова. І це не перший її досвід. У доробку: екскурсії з викладачами, співробітниками та студентами по заповідних куточках України.

Приміть слова єдності, шановна Галино Федорівно, від колег і студентів. Із надійних джерел стало відомо: готуються поїздки до Мукачєва та Ужгорода, у Харків.

І ще – дружна порада від екскурсантів: не присвячуйте вихідні тільки хатньобутовним справам. Збагацуйте... духовно! А високі полчуття і яскраві враження від екскурсії допоможуть у роботі – знайдуть можливість пролітись благодатним світлом у душі студентської молоді.

Може ще хтось так подорожує – мініколективно? Напишіть про себе!

О. Сергієнко, зав. організаційно-методичного відділу з виховної роботи

(Продовження. Початок на стор. 3)

ПОВОРОТ НА 180° — ТЕПЕР У МЕНЕ БУДЕ ДОЧКА...

Батькам вона нічого не скаже, аж поки фізіологія організму сама себе не видасть; йому... нехай займається творчістю, а що... іншим... Марго ненавидить плітки і намагається їх уникати, так само, як і серіали...

Дівчина сиділа одна. Навіть дивно якось було. Зазвичай у цьому парку дуже багато людей. Але зараз нікого. Справа знаходився собор Святого Миколи Набережного. Вона обожнювала це місце. Хоч у дівчини була особиста точка зору щодо релігії... але оту "масову зомбованість релігійної (церковної) пастви" Марго ненавиділа! У душі все має бути, а не на показ...

Дівчинка згадала про руни. Вона постійно радиться з ними. Інтуїтивно обравши руни, дівчина довго дивилася на її зображення. Що означало DAGAZ (прорив, трансформація, день). Руна означала головний прорив у процесі самозміни, повне переродження стану, поворот на 180°. "Ще б пак..." — подумала й посміхнулася. "У кожного житті є хоча б один момент, який, якщо він вдало розпізнаний і "схвалений" людиною — назавжди змінює плінність її життя" — пояснювала далі руна. — Тому дійте з повною вірою, навіть якщо момент змусить вас стрибнути у порожнечу. Іноді руна передбачає й віще великий період досягнень і процвітання. П'яма позаду вас; почався День".

Взагалі-то, Оракул не дає жодних інструкцій, що робити і не проорокує майбутнє. Оракул спрямовує нашу увагу на ті приховані сили та мотиви, які формують майбутнє... Коли ми радимося з Рунічним Оракулом (рунами), ми радимося із своїм "я".

Ще трохи посидівши, Маргарита склала руни, дістала жетончика і пішла у напрямку до метро "Контрактова площа", "Обережно, двері зачиняються. Наступна станція "Поштова площа". "... Повне переродження стану — моя вагітність... головний прорив у процесі самозміни: я — мати... поворот на 180° — тепер у мене буде дочка... А той самий момент — це народжувати!"

Через три роки

... Віталік сидів у затишній кафешці, що на розі Пушкінської вулиці та Прорізної. Через дві години у нього мав розпочатися концерт його рок-групи "Майдан". Він трішки нервував, то ж не дивно, що офіціант приніс йому Мартіні.

М. Андрухів,

(далі буде)

студентка II курсу МО

Зі спогадів жителів Солом'янки ПОКОЛІННЯ ЕНТУЗІАСТІВ

Професор кафедри технології будівельного виробництва Юрій Опанасович Піщаленко працював у нашому навчальному закладі близько півстоліття. Він також є мешканцем Солом'янського району, де знаходиться і наш КНУБА. Сьогодні професор пропонує читачам А+Б свої спогади про історичне минуле селища ім. Першого Травня, де мешкав з самого дитинства і працював у найважчі часи становлення радянської влади.

"Територію Повітрофлотського проспекту (тоді називали шосе) від вул. Антонова (на той час вул.Авіації) до вул.Донецької (на той час Чокотівської) та від шосе до сучасної площі Космонавтів у 1920-і роки радянська влада виділила робітникам, інженерно-технічним працівникам, службовцями-залізничникам Південно-Західної дороги для будівництва житлового селища. Було створено колектив забудовників, які уклали договори з проєктантами і будівельниками-виробниками. І через декілька років селище на 147 квартир було готове. Воно мало добротні одноповерхові будинки на дві квартири та 6 двоповерхових на 6-8 квартир. Для стін використано бавовняні блоки з ракушняка, для покриття — шифер. Кожен із забудовників отримав біл будинків земельну ділянку в 3-5 соток для саду і городу. Селище в пам'ять про перші революційні маївки, які проводились поруч, та на честь свята міжнародної солідарності трудящих назвали Першотравневим.

Центральною вулицею була Соціалістична, яка існує й нині, вулиця Авіації межувала з Авіаістечком, планувався з'єднання широкого бульвару Леніна (нині Чокотівського) з іншими житловими мікрорайонами. Інші вулиці мали назви, що теж відображали ритм побудови соціалізму: Колективізація, Культура, Кооператив, Піонерська, Транспортна та ін. На території селища з'явився Повітрофлотський шосе між вулицями Кооператив і Чокотівської (нині тут розташована Севастопольська площа) був побудований деревообробний завод теж імені Першого Травня.

Коли ж навесні зацвітали дерева, висаджені на вулицях, та садки біля будинків — селище виглядало райським куточком. Навіть німці під час окупації не вірили, що у селищі живуть звичайні трудові радянські люди. Вони вважали, що це створено для комісарів і свєраів.

Для скромних потреб мешканців побудували й скромний продовольчий

магазин (ТПО). Я добре пам'ятаю як разом з мамою в 1933 році стояв в черзі за комерційним хлібом (продавали на той час повну норму на душу).

Крім хліба треба було і видошити. З цією метою на бульварі Леніна побудували клуб. Назвали його Ім'ям С.М.Кірова — діяча Комуністичної партії Радянського Союзу — людини дуже популярної в народі. В клубі були зали для зборів, демонстрації кінофільмів, постановки вистав, бібліотека, приміщення для гуртків, в яких брали участь дітлахи, був створений і струнний оркестр... Цікаво, що в холодній самоодіяльності брали участь і молоді, підлітки та люди зрілого віку. Особливо популярною була вистава "Сватанка на Гончарівці", поставлена ентузіастами драмгуртка. Регулярно у клубі демонструвалися вітчизняні патріотичні кінофільми, які сприяли вихованню покоління жителів Першотравневого селища і Чокотівки. І що є найцікавішим: відвідування концертів і вистав було безкоштовним. Люди дуже полюбили свій клуб й любовно назвали його "коробочкою". Сюди приходили зустрічатися Новий рік та інші свята; тут, на танцях, проводили мешканці й свій вільний час.

Після звільнення Києва від загарбників у 1943-му до учілілої від зруйнування "коробочки" на танці лінули дівчата з усього міста. А вже саме тут можна було побачити надзвичайно красивих, молодих і відажких лютчиків та техніків, які кожного дня ризикували своїм життям, захищаючи відвоюваний Київ і продовжуючи бої за визволення всієї України. Військовий аеродром та авіаістечко були поряд.

Найцікавішим скарбом в селищі ім. Першого Травня були його люди. Більшість населення сумлінно працювала на залізничному транспорті та на підприємствах і установах, що обслуговували залізницю. Особлива увага приділялася матеріальному забезпеченню та вихованню дітей. Керівництво району дошкільнят створило дитячий садок. Всі його вихованці з глибокою шаную і щирою вдячністю згадують

Поради від А+Б

ЯК ЗРОБИТИ ПРОПОЗИЦІЮ

Пропозиція руки і серця — перший крок до створення сім'ї. Варто дуже добре підготуватися до нього.

Насамперед скажемо про те, чого не можна робити у жодному випадку:

- не можна робити пропозицію, знаходячись в нетверезому стані, — це просто свинство;
 - не можна говорити про заміжжя на ходу, як би між іншим;
 - не можна жувати або слухати плєвер;
 - не можна пропонувати одружитися по телефону;
 - не можна робити пропозицію в ліжку, після чергового заняття сексом;
- Вибірять для такого важливого заходу відповідний час, приємне місце і, що важливо подивитися на настрій Вашої обранниці: може, спробу слід зробити іншим разом?

нетрадиційні. У другому випадку слід підключити фантазію.

Пропозицію руки і серця непогано робити в свята: в день святого Валентина, на 8 березня, Новий Рік або на її День Народження. В цьому випадку твої шанси дістати відмову різко зменшуються.

Красиво зробити пропозицію — означає приготувати красиву мову, прочитати вірші про любов і, вставши на коліно, протягнути кільце, подарувати квіти і поцілувати. Серця, що люблять, зрозуміють один одного і без слів, але іноді краще говорити, чим тупо мовчати, дивлячись очі в очі.

Продумайте все до дрібниць і програйте можливі варіанти. Спробуйте зробити пропозицію руки і серця дітями на традиційні, так би мовити, банальні передбачені, і

Феномен публічної пропозиції

Чоловік все частіше роблять пропозицію руки і серця публічно. Цей момент стає частиною "весільного шоу", і має масу переваг перед іншими способами.

Нетрадиційна пропозиція

Нетрадиційні варіанти пропозиції завжди відрізняються красою і непередбачуваністю. А іноді ще і небезпекую для життя...

Традиційна пропозиція

Традиційний підхід до предмету обожнювання відомий: кільце, квіти, романтична вечеря в ресторані під акомпанемент солодкої, до слів романтичної музики. Або під час любовного побачення на лоні природи під ясным зоряним нічним небом.

Бесіду із "спеціалістом" веде
К. Гречин

На пагорбах кївських...

ЯК ЖИЛОСЯ НА ПЕНСІЮ 100 РОКІВ ТОМУ

На початку ХХ століття пенсійне забезпечення населення України було державним, громадським і страховим. До цієї сфери входили також добродичність та благодійність.

Переважаю більшість державних службовців отримували державну пенсію, яку після їхньої смерті успадковували близькі родичі. Скажімо, для службовців Київської міської управи, середня заробітна плата яких 1910 року становила 480 крб. на рік, пенсія нараховувалася у розмірі 1/3 від основного окладу, тобто в середньому 13 крб.33 коп. на місяць. У випадку втрати годувальника, який перебував на державній службі, держава також надавала пенсію і матеріальну допомогу. Пріміром, сім'ї померлого фельдшера за клопотанням було надано разову допомогу 204 крб. та річну пенсію — 240 крб.

Державне пенсійне утримання мали і військовослужбовці. Кожен із них постійно відраховував зі свого грошового утримання 2% до пенсійної скарбниці, щоб після виходу у відставку крім основної пенсії отримувати і додаткову. За бажанням, можна було відраховувати ще 6% для надбавки до пенсії. Звісно, що й розмір пенсії повністю залежав від

сум цих відрахувань і від військового звання та посади.

Переважаю більшість державних службовців відраховувала зі своєї зарплати невеликі суми на користь так званих пенсійних кас. При більшості підприємств також існували каси (пенсійна та допоміжно-позичкова), якими активно користувалися члени адміністрації, середні службовці та управліці. Керуючі заводами постійно відраховували до цих кас певні кошти з прибутку підприємств. Так, у 1904-1905 роках було відраховано в середньому 1% з прибутку, у 1906 — 1,4%, у 1907 — 1,2%.

Цукрозаводчики досить прихильно ставилися до цих кас і вносили до них значні суми зі своїх прибутків. А саме існування пенсійних кас засвідчувало турботу власників підприємств про своїх службовців.

Свої особливості мало пенсійне утримання представників вільних професій. Виходачі вищої та середньої школи перебували на державному пенсійному забезпеченні.

Так, вчитель з вищою освітою отримував щорічну пенсію 1800 крб., а без неї — 110 крб. Ще більшим було пенсійне утримання у владдящого складу Київського університету. Натомість вчителі початко-

вої школи та народні вчителі змушені були об'єднуватися у громадські пенсійні товариства. Обов'язкові внески першого року складали 12% зарплати, в наступні — 6%. Кожен учасник мав особистий рахунок, а право на пенсію давали 15 платних років участі у касі. Існували пільгові тарифи для інвалідів, вдов та сиріт. Розмір пенсії коливався від 64 до 275 крб. на рік. Відраховування до пенсійних кас не завадали значного удару по бюджету народного вчителя (1913 року він вносив у середньому 22 крб. 60 коп.). Пенсійним забезпеченням займалися й інші організації.

Скажімо, наукове товариство ім. Т.Г.Шевченка на загальних зборах у 1909 р. ухвалило встановити пенсію письменникові І.Франку у зв'язку з хворобою в розмірі 200 крб. на рік, яку він отримував до кінця життя.

Щоб приблизно усвідомити рівень тодішніх пенсій порівняємо витрати пенсіонера або державного службовця в 1900-1910 роках. Цни, оклади і пенсії узяті з "Кулінарних записок Росії, Малоросії" тих років. Найнижча пенсія державного службовця була 13-20 рублів на місяць, а пересічний киянин витрачав на достатнє харчування приблизно 8 рублів на місяць: дорослий чоловік, вживаючи щодня м'ясо, за місяць "здає" 7-8 фунтів або 3 кг продукту. Це йому обходилося в 2 карбованці, оскільки фунт ґрудинки (409,5 грама) коштував 22 коп.; за курку платили 70 коп.; 10 яєць — 30 коп.; 2-3 фунти судака чи свєрґого коштували 1 карбованець; три літри молока, випитого протягом місяця, наприклад, обходилися у 24 коп.; масло та сметана коштували від 56 до 64 копійок за фунт. Десяток картоплин (приблизно 1 кг) можна було купити за 5 коп.; недорогими були цибуля, морква, буряки: по 1-2 копійки за штуку. Не забудьмо і ціну на хліб — 4 коп.

Влада ретельно слідувала за дотриманням правил пенсійного забезпечення в державі, у містах активно діяли різноманітні контролюючі комісії. А забезпечені підприємці, люди надійні й перевірені, постійно виявляли турботу про пенсіонерів і знедолених.

І. Герашенкова

першу завідувачку дитсадка старого більшовика (так тоді називали членів партії з дореволюційним стажем) Д. Макарову, повара-годувальницю Т. Дмитрієву, першу дорозу нам виховательку Марію Якіну, яка навчила нас бути патріотами своєї країни та ін. В селищі працювала й жіноча рада, створена з домогосподарок. Її активності, ініціативності, працелюбності можуть позарядити багато сучасних громадських організацій.

Значний вклад в справу виховання трудящих селища і району внесла ве-

теран Компартії України М.Й.Обуховича. Інвалідом першої групи по зору вона стала після арешту і побиття її денікінською контррозвідкою. Про те, як боролась комуністи в підпіллі і на фронті громадянської війни вона розповідала робітникам, курсантам військового училища, червоноарміюцям, учням і студентам навчальних закладів. Кожен громадський захід в селищі і районі проходив з її участю, що суттєво допомагало керівництву й населенню.

Ю. Піщаленко, професор

(далі буде)

НАШ САЙТ В ІНТЕРНЕТІ: www.knuba.edu.ua (розділ новини), e-mail: knuba@knuba.edu.ua

Засновник — Київський національний університет будівництва і архітектури "А+Б"
Свідцтво про реєстрацію: КІ, № 137 від 20.12.1995 р.

Редакція може публікувати матеріали, не поділяючи точки зору автора.
Редакція лишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали авторів.
Надруковано у ЗАТ "ВПІЛ", вул. Волинська, 60

Редактор Ірина Герашенкова
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 03180, м. Київ-180,
Повітрофлотський проспект, 31, кімн. 601а, тел. 241-55-35